

Avdelningen för forskning, innovation och affärsutveckling

Cirkulär ekonomi och resursanvändning inom planetens gränser

Vill du bidra till mer hållbar resursanvändning och en mer cirkulär ekonomi? Då finns det möjlighet att ansöka om stöd för forsknings- och innovationsprojekt.

Innehåll

1	Om utlysningen	3
2	Viktiga datum	4
3	Vem kan söka?	4
4	Hur bedömer vi din ansökan?	4
5	Detta ska finnas med i ansökan	5
6	Så här ansöker du	7
7	Så mycket stöd kan du få	7
8	Vad händer efter att du lämnat in ansökan?	8
9	Om ni beviljas stöd	8
10	Utlysningen är en del av det strategiska innovationsprogrammet RE:Source	9
11	Om du har frågor	9
	Bilaga 1. Vad och hur stor andel av projektets kostnader kan du få stöd för?	10
	Bilaga 2. Allmänna villkor för stöd	17

1 Om utlysningen

Utlisningen riktar sig till forsknings- och innovationsprojekt som avser utveckla ekonomiskt gångbara lösningar som bidrar till mer hållbar resursanvändning och en mer cirkulär ekonomi. Med resurser menar vi fysiska resurser såsom till exempel material, komponenter, produkter, byggnader, infrastruktur, livsmedel m.fl.

Komplexa utmaningar kräver en stor variation av lösningar. Vi välkomnar därför en bredd av forsknings- och innovationsprojekt från flera branscher, olika typer av konstellationer och olika typer av lösningar. Men för att projektet ska anses ligga inom ramen för utlysningen måste projektansökan på ett tydligt sätt beskriva hur resultaten förväntas bidra till mer hållbar resursanvändning och en mer cirkulär ekonomi.

Vi vill särskilt uppmuntra att projekt fokuseras på ”rätt från början” i första eller efterföljande resursloopar. Denna typ av projekt karakteriseras av att utveckla exempelvis tjänster, produkter, policyer eller processer på ett sådant sätt att behovet av resurser redan från början minimeras och att resurserna ges förutsättningar för ett långt liv med hög nyttjandegrad och bevarad funktion.

Utlisningen omfattar inte projekt med fokus på deponier och avfallsförbränning.

Utlisningens totala budget är ca 35 MSEK.

Projektkategorier som utlysningen omfattar

Alla projekt inom utlysningen ska vara nyskapande och uppfylla kriterierna för forsknings- och innovationsprojekt eller demonstrationsprojekt enligt nedan. Andra typer av projekt finansieras inte. Alla projekt ska också innefatta minst två projektparter. Samtliga parter ska ha en tydlig och betydande roll i projektet.

Forsknings- och innovationsprojekt

- Minsta stöd: 1 000 000 kronor. Maximalt stöd: 8 000 000 kronor.
- Stöd kan sökas för högst 50 procent av projektets totala stödberättigade kostnader.
- Aktiviteterna ska kunna klassas in under ”industriell forskning” enligt [bilaga 1, tabell 2](#).

Demonstrationsprojekt

- Minsta stöd: 1 000 000 kronor. Maximalt stöd: 8 000 000 kronor.
- Stöd kan sökas för högst 50 procent av projektets totala stödberättigade kostnader.
- Aktiviteterna ska kunna klassas in under av ”experimentell utveckling” även om inslag av ”industriell forskning” kan förekomma. Se [bilaga 1, tabell 2](#).

En närmare beskrivning av stödnivåer för olika aktiviteter och organisationer ges i [bilaga 1](#). Notera att det dels finns regler för projektets totala finansiering, dels regler för de deltagande organisationernas maximala finansiering. Stödnivåerna på projektnivå är lägre än vad vissa parter kan få enligt statsstödsreglerna.

Små och medelstora företag kan även få stöd för kommersialiseringsfrämjande aktiviteter, såsom till exempel patentansökningar, se [bilaga 1](#)

Utöver stöd i form av finansiering erbjuder RE:Source också beviljade projekt möjlighet att få stöd med kommunikation, internationalisering, implementering och nätverk. Se [avsnitt 9](#).

Utlysningen genomförs inom ramen av det strategiska innovationsprogrammet RE:Source (se [avsnitt 10](#) för mer information).

2 Viktiga datum

Tidplanen för inlämning av ansökan, beslut, projektstart och projektavslut ser ut som följande.

Sista dag för ansökan	Beslut planeras i	Tidigaste projektstart	Projektet avslutas senast	Projektid
29 februari 2024 kl. 23.59	juni 2024	1 juli 2024	31 augusti 2027	Max 38 månader

Mina sidor öppnar för ansökningar den 1 december 2023. På Mina sidor heter utlysningen ”Cirkulär ekonomi och resursanvändning inom planetens gränser”.

Support lämnas fram till kl. 16.00 sista dagen för ansökan.

3 Vem kan söka?

Organisationer som är juridiska personer kan söka. Projektet ska bestå av minst två projektparter, gärna av olika karaktär. Exempel på organisationer som kan söka:

- Företag, till exempel industriföretag, leverantörer av teknik och tjänster
- Forskningsinstitut
- Universitet och högskolors samhällsvetenskapliga, humanistiska, tekniska och naturvetenskapliga discipliner
- Offentlig sektor
- Andra juridiska personer

4 Hur bedömer vi din ansökan?

Alla ansökningar bedöms enligt bedömningskriterierna nedan.

Potential

Potential att bidra till hållbar resursanvändning och en mer cirkulär ekonomi

Projektets förväntade bidrag till mer hållbar resursanvändning och en mer cirkulär ekonomi 1) inom ramen för de deltagande projektdeltagarnas verksamheter samt 2) för samhället i stort om resultaten sprids vidare eller skalas upp.

Ekonomisk potential

Projektets förväntade bidrag till exempelvis nya affärer, ökad lönsamhet, kostnadsbesparingar, långsiktig konkurrenskraft för företag eller ökad samhällsnytta inom offentlig verksamhet.

Nyhetsvärde

I vilken grad projektet och projektets resultat är nyskapande i förhållande till befintlig kunskap och befintliga lösningar. Det inkluderar även den förändring som kommer att ske vid implementering av resultaten.

Alla projekt inom utlysningen ska vara nyskapande och kunna klassas som ett forsknings- och innovationsprojekt. Andra projekt finansieras inte. Tänk därför på att beskriva nyhetsvärdet noggrant.

Genomförande

Relevans och trovärdighet i budget och projektplan i relation till projektets mål och förväntade resultat.

Aktörskonstellation

Tillgång till kompetens och erfarenheter som behövs för de aktiviteter som ska genomföras inom projektet. I vilken grad medverkar relevanta aktörer för att projektresultaten ska komma till användning och samhället till nytta, exempelvis användare, kund, behovsägare eller andra relevanta intressenter?

Närhet till implementering

När i tiden resultat från avslutat projekt bedöms kunna bli implementerade och när de positiva effekterna förväntas uppstå.

Resultatspridning

Relevans och förväntad effekt av planerade kommunikationsinsatser ämnade att sprida kunskap och resultat från projektet.

Jämställdhet

I vilken grad redogör sökanden på ett tydligt sätt om köns- och genusperspektivet är relevant att inkludera respektive inte inkludera i projektet? Om köns- och genusperspektivet är relevant för projektet hur väl inarbetas detta i projektgenomförandet? Hur väl beaktar sökande jämställdheten vid projektgruppens sammansättning, arbetsfördelning och arbetsvillkor?

Obs! All forskning och innovation behöver inte ha ett köns- och genusperspektiv. Det handlar, precis som det står i [Manual för att ansöka om och hantera stöd till forskning och innovation via Mina sidor](#), om att använda det när det är tillämpligt. En motivering av svaret ska dock alltid ingå.

5 Detta ska finnas med i ansökan

Var noga när du skriver din ansökan och bifoga relevant material. Läs mer om vad ansökan ska innehålla i [Manual för att ansöka om och hantera stöd till forskning och innovation via Mina sidor](#).

Bifoga projektledarens och andra nyckelpersoners CV om max en A4-sida vardera.

OBS! Utlysningen innehåller en särskild anvisning som avviker från Energimyndighetens standardanvisningar:

Den delen om projektets bakgrund och motivering i steg för steg-guiden som finns att hitta i ovan nämnda manual ersätts av följande:

Beskriv projektets bakgrund (max 5000 tecken).

Beskriv och redogör för:

- behov, utmaningar och möjligheter inom fokusområdet för ansökan
- aktuellt kunskapsläge genom att beskriva tidigare eller pågående forsknings och utvecklingsaktiviteter inom området, nationellt och internationellt
- vilka kunskaps- och vidareutvecklingsbehov som finns och varför
- vad bakgrunden är till att detta projekt kommit till. (Projektets tidigare skeenden och resultat hittills. Om projektet är en fortsättning på ett tidigare projekt, dvs. en ny etapp, beskriv föregående etapps genomförande och resultat).

Motivera varför projektet behöver genomföras (max 5000 tecken). Motivera hur projektet kopplar till och har betydelse för det som efterfrågas i utlysningen.

Nedan följer vägledning för att motivera projektet:

- Beskriv vad resultaten förväntas användas till och av vilka.
- Beskriv hur projektet bidrar till mer hållbar resursanvändning och en mer cirkulär ekonomi 1) inom ramen för de deltagande projektdeltagarnas verksamheter samt 2) för samhället i stort om resultaten sprids vidare eller skalas upp.
- Beskriv projektets ekonomiska potential samt när i tiden de positiva effekterna av projektet förväntas uppstå.
- Beskriv på vilket sätt projektet och projektets resultat är nyskapande i förhållande till befintlig kunskap och befintliga lösningar. Det inkluderar även den förändring som kommer att ske vid implementering av resultaten.

Motivera gärna projektet utifrån dess relation till relevant forskning på området samt tidigare projekt och studier, och på vilka sätt som projektet bidrar till att föra forskningsfronten framåt. Det kan också innebära vad i projektet som är nytt jämfört med tidigare forskning och utveckling, och på vilka sätt som projektet kan bidra till ny kunskap och innovation på området.

Motivera även vilken betydelse projektet har utifrån ett bransch- eller samhällsperspektiv samt projektets samhälls- och marknadsförutsättningar.

Nämn gärna hur projektet är förankrat i respektive deltagande organisation och vad som gör att projektgruppen har förmåga att genomföra projektet, och hur projektgruppens nationella och internationella nätverk kan bidra till just detta projekts genomförande. Beskriv också vilka externa kontakter som projektet har och hur de ska användas för möjlighet till förankring och spridning av projektet och dess resultat till utpekade målgrupper.

RE:Source finansieras av Energimyndigheten tillsammans med Vinnova och Formas. Programmet koordineras av ett externt programkontor på uppdrag av Energimyndigheten. De kontaktuppgifter som du som projektledare lämnar kommer därför att skickas vidare till programkontoret. Energimyndigheten är fortsatt ansvarig för de personuppgifter som programkontoren behandlar. Uppgifterna delas även med Vinnova och/eller Formas. De andra myndigheterna är själva ansvariga för personuppgiftsbehandlingen. [Här](#) kan du läsa mer om hur Energimyndigheten behandlar personuppgifter.

6 Så här ansöker du

Följ dessa steg så går handläggningen av din ansökan snabbare:

- Använd e-tjänsten ”Finansiering av forskning och innovation” på **Mina sidor** för att skriva din ansökan (<https://minasidor.energimyndigheten.se>)
- Börja med att ansöka om **behörighet att få företräda koordinatorn**, det vill säga den organisation som ska samordna projektet, som ska ta emot stödet från Energimyndigheten och som ska vidarebefordra stöd till de eventuellt övriga stödmottagare som deltar i projektet. **Ansök om behörighet i god tid**, eftersom det kan ta ett par dagar att få behörigheten. Du får ett mejl när er ansökan om behörighet har godkänts.
- När du har fått behörighet till e-tjänsten har du tillgång till formuläret ”Ansökan om finansiering av forskning och innovation”, som du ska fylla i och skicka in.

7 Så mycket stöd kan du få

Hur stor andel av kostnaderna varje projektpart kan få stöd för beror bland annat på

- hur stora stödberättigande kostnader som projektparten har
- om projektparten är ett företag eller bedriver icke-ekonomisk verksamhet
- om projektparten är ett litet eller medelstort företag (SMF)
- vilken forskningskategori som aktiviteterna i projektet anses motsvara.

Alla kostnader i projektet ska vara faktiska och reviderbara vilket innebär att de ska särredovisas i bokföring.

För utförligare information om stödnivåer, stödberättigande kostnader och typ av verksamhet se [Bilaga 1](#) och [Bilaga 2](#).

8 Vad händer efter att du lämnat in ansökan?

Er ansökan bedöms av en bedömargrupp som agerar rådgivande till Energimyndigheten som tar det slutliga beslutet.

Det är den version av ansökan som du skickat in före utlysningens stängningsdatum som ligger till grund för Energimyndighetens bedömning.

Energimyndigheten kan komma att begära att du lämnar in en komplettering av ansökan om de finner skäl för det.

Energimyndigheten kan komma att ta en kreditupplysning på sökande företag, projektparter, ägare och styrelse.

Kommunikation under handläggningen av din ansökan kommer främst att ske genom Mina sidor.

9 Om ni beviljas stöd

Utbetalning av stödet sker enligt den utbetalningsplan som finns i beslutet. För mer information om utbetalning, se Allmänna villkor för stöd som följer med beslutet om stöd.

Projekt som beviljas medel i utlysningen får förutom bidraget också möjlighet till rådgivning och stöd av RE:Source programkontor:

Kommunikationsinsatser

Våra kommunikatörer finns till hands för att förstärka kommunikationsinsatser för de beviljade projekten genom att kommunicera projektresultat via exempelvis LinkedIn, pressreleaser, RE:Source webbplats och direktkommunikation med journalister. Vi bjuder också ofta med finansierade projekt att tala på till exempel konferenser, webinarium och mässor.

Implementeringsrådgivning

Vi har en dedikerad implementeringsledare som beviljade projekt kan få rådgivning ifrån. Syftet är att öka förutsättningarna för att resultaten i projekten kommer till faktiskt användning och implementeras.

Nätverk och matchmaking

Genom vårt nätverk kan vi hjälpa beviljade projekt att komma i kontakt med till exempel nya samarbetspartners, forskare, testbäddar och andra finansiärer som kan hjälpa projektet vidare efter avslutat projekt.

Internationaliseringsrådgivning

Vi uppmuntrar projekt att också tänka utanför Sveriges gränser. För den som vill

utforska internationella marknader eller nätverk kan vi sätta er i kontakt med flera olika organisationer som arbetar med att öka svensk export och svenskt kunskapsutbyte med omvärlden. Vi bjuder gärna med våra beviljade projekt som är intresserade att presentera sin verksamhet i de många olika internationella sammanhang som RE:Source medverkar i.

10 Utlysningen är en del av det strategiska innovationsprogrammet RE:Source

Programmet ska bidra till materialanvändning inom planetens gränser genom innovation och konkurrenskraft och är en del av Vinnovas, Energimyndighetens och Formas gemensamma satsning på strategiska innovationsprogram. Syftet med satsningen på strategiska innovationsprogrammen är att skapa förutsättningar för hållbara lösningar på globala samhällsutmaningar och internationell konkurrenskraft. Läs mer om RE:Source på [RE:Source - innovationsprogram för hållbar materialanvändning \(resource-sip.se\)](https://resource-sip.se)

11 Om du har frågor

Vi lämnar support fram till klockan 16.00 samma dag som utlysningen stänger.

Angående utlysningens innehåll och inriktning samt om RE:Source

Klas Cullbrand, innovationsledare för RE:Source,

E-post: klas.cullbrand@resource-sip.se

Telefon: 073-718 86 69

Angående frågor om statsstöd

Energimyndigheten svarar på frågor mellan klockan 15.00 och 16.00 måndag-torsdag. Övrig tid hänvisas till e-post.

[Elinor Kruse](#), utlysningsansvarig Energimyndigheten

Telefon: 016-544 24 48

[Kalle Svensson](#), forskningshandläggare Energimyndigheten

Telefon: 016-544 21 09

[Carolina Fröberg](#), forskningshandläggare Energimyndigheten

Telefon: 016-544 21 01

För teknisk support och behörighet, kontakta [Energimyndighetens registrator](#)

Telefon: 016-544 20 00

Bilaga 1. Vad och hur stor andel av projektets kostnader kan du få stöd för?

1. Allmänt

1.1 Stöd till företag

Som företag betraktas varje enhet, oberoende av juridisk form, som bedriver ekonomisk verksamhet. Med ekonomisk verksamhet avses att tillhandahålla varor eller tjänster på en marknad.

Hur stort stöd ert företag kan få styrs av EU:s statsstödsregler. Energimyndigheten får lämna stöd i enlighet med förordningen (EU) nr 651/2014¹ samt förordningen (EU) nr 1407/2013². Stödets storlek beror bl.a. på vilka projektaktiviteter ert företag avser att genomföra och i vissa fall även på företagets storlek. I vissa fall gäller en högsta tillåten stödnivå, uttryckt som en procentsats (%) av de stödberättigande kostnaderna, medan i andra fall gäller en högsta tillåten beloppsgräns.

1.1.1 Små och medelstora företag (SMF)

Företagets storlek bedöms enligt reglerna i bilaga I till förordningen (EU) nr 651/2014. Reglerna beskrivs även i EU-kommissionens *Användarhandledning om definitionen av SMF-företag*.³ Vid bedömning av företagets storlek ska hänsyn tas till antalet anställda, företagets årsomsättning och balansomslutning samt till företagets eventuella förbindelser till andra företag.

För att kunna räknas som ett **litet företag** krävs dels att företaget har färre än 50 anställda, dels att antingen företagets årsomsättning eller balansomslutning inte överstiger 10 miljoner euro per år. För att kunna räknas som ett **medelstort företag** krävs dels att företaget har färre än 250 anställda, dels att företagets årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro eller att företagets balansomslutning inte överstiger 43 euro (se tabell 1).

¹ Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (EUT L 187 26.6.2014, s. 1), senast ändrad genom kommissionens förordning (EU) 2023/1315 av den 23 juni 2023 (EUT L 167, 30.6.2023, s. 1).

² Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska Unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse (EUT L 352, 24.12.2013, s. 1), senast ändrad genom kommissionens förordning (EU) 2020/972 av den 2 juli 2020 (EUT L 215, 7.7.2020, s. 3).

³ Handledningen finns tillgänglig på Europeiska unionens publikationsbyråns hemsida <https://op.europa.eu/sv/publication-detail/-/publication/756d9260-ee54-11ea-991b-01aa75ed71a1/language-sv>

Tabell 1. Definition av företagens storlek

Storlek	Antal anställda*	Årsomsättning eller balansomslutning**
Småföretag	< 50	≤ 10 milj. €
Medelstora företag	< 250	≤ 50 milj. € resp. ≤ 43 milj. €
Stora företag	≥ 250	> 50 milj. € resp. > 43 milj. €

*) Med anställda avses inte bara löntagare utan även ägare som arbetar i företaget utan att vara anställda och konsulter som befinner sig i en beroendeställning till företaget.

**) Uppgifter från det senast godkända räkenskapsåret beaktas. För att ett tröskelvärde ska anses passerat ska företaget ha haft högre eller lägre värden under två år i rad.

Även företagets relation till andra företag påverkar bedömningen av företagets storlek. Av betydelse är främst företagets ägare och graden av kontroll som andra företag utövar över företaget. Hur ägarförhållanden och graden av kontroll påverkar bedömningen av företagets storlek beskrivs närmare i artikel 3 i bilaga I till förordningen (EU) nr 651/2014 samt på s. 15-23 i kommissionens *Användarhandledning om definitionen av SMF-företag*.

1.1.2 Indirekta kostnader

Stödmottagare som är företag (dvs. bedriver ekonomisk verksamhet) kan inte få stöd för indirekta kostnader från Energimyndigheten. Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, om projektet genomförs i den ekonomiska verksamheten.

1.2 Stöd till aktörer som inte bedriver ekonomisk verksamhet

Stödmottagare som inte bedriver ekonomisk verksamhet kan få stöd med upp till 100 procent av sina stödberättigande kostnader.

1.2.1 Indirekta kostnader

Följande regler gäller för indirekta kostnader när stödmottagaren bedriver icke-ekonomisk verksamhet:

- **Universitet och högskolor** får göra påslag för indirekta kostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar.
- **Övriga stödmottagare** som inte bedriver ekonomisk verksamhet kan få stöd för indirekta kostnader med högst 30 procent på sina stödberättigande direkta kostnader för personal (lön och lönebikostnader). Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, förutsatt att projektet genomförs i den icke-ekonomiska verksamheten.

1.3 Utländska aktörer

För att kunna få stöd från Energimyndigheten krävs som utgångspunkt att sökanden har ett driftställe eller filial i Sverige vid tidpunkten för stödets utbetalning.⁴ I övrigt är Energimyndigheten restriktiv med att lämna stöd till aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige. Detta kan ske i undantagsfall om samtliga av nedanstående kriterier är uppfyllda:

- 1 Det kan styrkas att de aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige har en unik kompetens som inte finns hos aktörer i Sverige.
- 2 Projektet är väsentligt för att uppnå programmets mål.
- 3 Det kan ske en tydlig kunskapsöverföring till aktörer i Sverige.

Energimyndigheten kan dock välja att inte bevilja stöd till aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige även om samtliga av ovanstående kriterier 1-3 anses vara uppfyllda.

1.4 Finansiering från andra organisationer än Energimyndigheten

När Energimyndighetens lämnar stöd till företag, täcker stödet oftast inte hela kostnaden för de projektaktiviteter som ni söker stöd för. När så är fallet, måste ni antingen själva stå för den resterande kostnaden eller hitta annan privat finansiering för att täcka den resterande kostnaden som Energimyndigheten inte finansierar.

Den delen av era stödberättigande kostnader som Energimyndigheten inte finansierar kallas för samfinansiering. Observera att någon annan aktör än ni själva inte kan samfinansiera era stödberättigande kostnader genom egeninsatser (s.k. in-kind-insatser). Detta beror på att kostnaden för en egeninsats som utförs av en annan aktör inte uppstår hos er, utan hos den andra aktören. Kostnaden för den andra aktörens egeninsats är med andra ord inte en stödberättigande kostnad för er.

Energimyndigheten kan komma att ställa högre krav på samfinansiering av stödmottagande företags kostnader än vad förordningen (EU) nr 651/2014 kräver. Energimyndigheten kan även komma att kräva samfinansiering av aktörer som bedriver icke-ekonomisk verksamhet (såsom exempelvis universitet, högskolor, kommuner och forskningsinstitut, i den utsträckning arbetet bedrivs inom den icke-ekonomiska verksamheten).

⁴ Se artikel 1.5 a) i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

1.4.1 Samfinansiering genom annat statligt stöd

Om ni är ett företag, får samfinansiering av era stödberättigande kostnader inte ske med offentliga (statliga regionala eller kommunala) medel. Detta beror på att det sammanlagda offentliga stödet för samma stödberättigande kostnader inte får överskrida de högsta tillåtna stödnivåer eller belopp som följer av tillämpliga EU-regler.⁵ Om ert företag har sökt, erhållit eller planerar att söka stöd från en annan offentlig finansiär för samma kostnader som ni söker stöd för från Energimyndigheten, behöver ni meddela Energimyndigheten om det. Detta är viktigt för att undvika att ni senare kan bli återbetalningsskyldiga för beviljat stöd.

Om ni har tagit emot annat statligt stöd (inklusive regionalt eller kommunalt stöd) för samma kostnader som ni söker stöd för från Energimyndigheten, ska ni ange det som ”offentlig finansiering” i ansökningsformuläret.

1.4.2 Samfinansiering genom centralt förvaltat unionsfinansiering

Om ni har sökt, erhållit eller planerar att söka stöd som förvaltas direkt av EU:s institutioner utan inblandning av svenska myndigheter (t.ex. Horisont Europa och Innovationsfonden) för samma kostnader, behöver ni meddela Energimyndigheten om det när ni ansöker om stöd av oss. Detta är viktigt för att undvika eventuell återbetalningsskyldighet, eftersom det sammanlagda stödet från EU:s institutioner och Energimyndigheten för samma stödberättigande kostnader inte får överskrida de högsta tillåtna stödnivåer eller belopp som följer av tillämpliga EU-regler.⁶

Om ni har tagit emot centralt förvaltat unionsfinansiering för samma kostnader som ni söker stöd för från Energimyndigheten, ska ni ange det som ”offentlig finansiering” i ansökningsformuläret.

2. Vilka projektaktiviteter kan vi få stöd för?

Förordningen (2008:761) om statligt stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet ger Energimyndigheten möjlighet att lämna statligt stöd till företag enligt förordningen (EU) nr 651/2014 samt s.k. stöd av mindre betydelse enligt förordningen (EU) nr 1407/2013. Nedan sammanfattas villkoren som gäller för de stödgrunder som Energimyndigheten bedömer som särskilt relevanta i denna utlysning. Stöd till icke-ekonomiska aktörer (dvs. som inte bedriver ekonomisk verksamhet) lämnas för motsvarande aktiviteter enligt 15 § 3 förordningen (2014:520) med instruktion för Statens energimyndighet.

⁵ Se artikel 8.3 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

⁶ Se artikel 8.2 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

2.1 Stöd till forsknings- och utvecklingsprojekt

Stöd till forsknings- och utvecklingsprojekt lämnas enligt 12 § förordningen (2008:761) om statligt stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet och i enlighet med artikel 25 i förordningen (EU) nr 651/2014.

2.1.1. Projektaktiviteterna ska ingå i en forskningskategori

Ni kan få stöd för forsknings- och utvecklingsprojekt som i sin helhet ingår i någon eller några av följande forskningskategorier: grundforskning, industriell forskning, experimentell utveckling eller genomförbarhetsstudier. Definitionerna för de olika forskningskategorierna anges i tabell 2 nedan.

Tabell 2. Forskningskategorier i forsknings- och utvecklingsprojekt

Genomförbarhetsstudie	utvärdering och analys av potentialen för ett projekt som syftar till att stödja beslutsprocessen genom att objektivt och rationellt avslöja projektets starka och svaga sidor, möjligheter och risker samt att identifiera de resurser som krävs för att genomföra det, och slutligen utsikterna för att projektet blir en framgång.
Grundforskning	experimentellt eller teoretiskt arbete som i första hand syftar till att förvärva ny kunskap om de grundläggande orsakerna till fenomen och iakttagbara fakta, och som inte syftar till någon direkt kommersiell tillämpning eller användning.
Industriell forskning	planerad forskning eller kritisk analys, som syftar till att förvärva ny kunskap och nya färdigheter för att utveckla nya produkter, processer eller tjänster eller för att markant förbättra befintliga produkter, processer eller tjänster, inbegripet digitala produkter, processer eller tjänster, inom något område eller inom någon teknik, bransch eller sektor (inbegripet men inte begränsat till digitala industrier och digital teknik, såsom superdatorer, kvantteknik, blockkedjeteknik, artificiell intelligens, cybersäkerhet, stordata och molnteknik). Industriell forskning inbegriper skapandet av komponenter som utgör delar av komplexa system, och kan inbegripa byggande av prototyper i laboratoriemiljö eller i en miljö med simulerade gränssnitt till befintliga system och till pilotverksamhet, om detta är nödvändigt för den industriella forskningen, särskilt för allmän teknikvalidering.

**Experimentell
utveckling**

att förvärvande, kombination, utformning och användande av befintliga vetenskapliga, tekniska, näringslivsmässiga och andra relevanta kunskaper och färdigheter i syfte att utarbeta nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster, inbegripet digitala produkter, processer eller tjänster, inom något område eller inom någon teknik, bransch eller sektor (inbegripet men inte begränsat till digitala industrier och digital teknik, såsom superdatorer, kvantteknik, blockkedjeteknik, artificiell intelligens, cybersäkerhet, stordata och molnteknik eller spetsteknologi). Detta kan också inbegripa t.ex. verksamheter som syftar till konceptuell definition, planering och dokumentation av nya produkter, processer eller tjänster.

Experimentell utveckling kan inbegripa utformning av prototyper, demonstration, pilotarbete, testning och validering av nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster i miljöer som motsvarar realistiska driftsförhållanden, där det primära syftet är att göra ytterligare tekniska förbättringar på de produkter, processer eller tjänster som ännu inte är fasta. Detta kan omfatta utveckling av en kommersiellt användbar prototyp eller ett pilotarbete som med nödvändighet är den slutliga kommersiella produkten och som är alltför dyr att producera för att endast användas för demonstration och utvärdering.

Experimentell utveckling inbegriper inte rutinmässiga eller återkommande ändringar av befintliga varor, produktionslinjer, tillverkningsprocesser, tjänster eller andra pågående verksamheter även om dessa ändringar kan innebära förbättringar.

2.1.2 Stödberättigande kostnader

Följande kostnader är stödberättigande om de projektaktiviteter som ni söker stöd för utgör forskning eller utveckling:

- a) Personalkostnader: forskare, tekniker och annan stödpersonal i den omfattning som de arbetar med projektet.
- b) Kostnader för instrument och utrustning i den utsträckning och under den tid som de används för projektet. Om instrumenten och utrustningen inte används under projektets hela livscykel anses endast de avskrivningskostnader som motsvarar forskningsprojektets livscykel, beräknade på grundval av allmänt accepterade redovisningsprinciper, vara stödberättigande.
- c) Kostnader för byggnader och mark i den utsträckning och under den tid som de används för projektet. När det gäller byggnader anses endast de avskrivningskostnader som motsvarar forskningsprojektets livscykel, beräknade på grundval av allmänt accepterade redovisningsprinciper, vara stödberättigande. För mark är kostnader för överlåtelse på affärsmässiga villkor eller faktiska kapitalkostnader stödberättigande.
- d) Kostnader för kontraktsforskning, kunskap och patent som köps eller hyrs in från externa källor på marknadsmässiga villkor, samt kostnader för konsulttjänster och motsvarande tjänster som används uteslutande för forskningsverksamheten.

- e) Andra allmänna omkostnader och andra driftskostnader, inklusive kostnader för materiel, förrådsartiklar och liknande produkter, som uppkommit som direkt följd av ett projekt.

2.1.3 Maximalt tillåtna stödnivåer

Hur stort stöd ni som genomför ett forsknings- och utvecklingsprojekt kan få beror bl.a. på vilken forskningskategori projektaktiviteterna bedöms tillhöra och om ni är ett litet, medelstort eller ett stort företag. För de olika forskningskategorierna gäller olika maximala stödnivåer, uttryckt som andel i procent (%) av de stödberättigande kostnaderna.

I tabell 3 anges vilka maximala stödnivåer som gäller för de olika forskningskategorierna.

Tabell 1. Översikt maximala stödnivåer

Forskningskategori	Små företag	Medelstora företag	Stora företag	Icke-ekonomisk verksamhet*
Genomförbarhetsstudie	70 %	60 %	50 %	100 %
Grundforskning	100 %	100 %	100 %	100 %
Industriell forskning	70 %	60 %	50 %	100 %
Experimentell utveckling	45 %	35 %	25 %	100 %

*) Till exempel universitet och forskningsinstitut som bedriver icke-ekonomisk verksamhet

När projektaktiviteterna utgör **industriell forskning** eller **experimentell utveckling** kan dessutom ett tillägg på 15 procentenheter lämnas om

- projektet omfattar faktiskt samarbete
- resultaten från forskningsprojektet ges omfattande spridning genom konferenser, offentliggörande, databaser med öppen åtkomst eller fri programvara med öppen källkod, eller
- stödmottagaren åtar sig att i god tid tillhandahålla licenser för forskningsresultat från understödda forsknings- och utvecklingsprojekt som skyddas av immateriella rättigheter, till marknadspris och på icke-exklusiv och icke-diskriminerande grund för användning av berörda parter i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Med **faktiskt samarbete** avses samarbete mellan minst två oberoende parter för utbyte av kunskap eller teknik eller för att uppnå ett gemensamt mål baserat på arbetsdelning, varvid parterna gemensamt definierar räckvidden för samarbetsprojektet, bidrar till dess genomförande och delar dess risker och

resultat. En eller flera parter kan stå för hela kostnaden för projektet och därmed befria andra parter från de ekonomiska riskerna med projektet.

Kontraktforskning och tillhandahållande av forskningstjänster betraktas inte som samarbetsformer.⁷

Ett projekt anses omfatta faktiskt samarbete om samarbetet sker

- mellan företag, av vilka minst ett är ett litet eller medelstort företag, eller genomförs i minst två medlemsstater, eller i en medlemsstat och i ett land som är avtalsslutande part i EES-avtalet, och inget enda företag står för mer än 70 % av de stödberättigande kostnaderna, eller
- mellan ett företag och en eller flera organisationer för forskning och kunskapspridning, om den senare står för minst 10 % av de stödberättigande kostnaderna och har rätt att offentliggöra sina egna forskningsresultat.

Den sammanlagda stödnivån för företag för projektaktiviteter som utgör **industriell forskning** eller **experimentell utveckling** får dock inte överstiga 80 procent av företagets stödberättigande kostnader.

Bilaga 2. Allmänna villkor för stöd

De villkor som gäller för beviljade projekt kommer att framgå av Energimyndighetens beslut om beviljat stöd. Nedan ges en beskrivning av villkoren.

Definitioner

Med *stödmottagare* avses i dessa villkor den organisation eller de organisationer som enligt Energimyndighetens beslut tar emot stöd från Energimyndigheten.

Vid projekt med flera deltagande organisationer avses med *projektpart* de organisationer som deltar i projektet (dock ej organisationer som utför konsultuppdrag för stödmottagarens räkning).

Vid projekt med flera projektparter avses med *koordinator* den projektpart som samordnar projektet, tar emot stödet från Energimyndigheten och som vidarebefordrar stöd till övriga stödmottagare som deltar i projektet i enlighet med Energimyndighetens beslut.

1 § Allmänt

Stödet beviljas för att finansiera genomförandet av det projekt som anges i Energimyndighetens beslut om stöd.

⁷ Artikel 2.90 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Stödmottagarna har rätt till beslutade medel endast om Energimyndigheten får erforderliga medel från regeringen.

Stödmottagaren ska finansiera den del av kostnaderna som inte täcks av stödet från Energimyndigheten med egna medel eller med medel från annan finansiär. Stödmottagaren ansvarar för finansiering av kostnadsökningar som uppstår under projekttiden.

Vid all presentation av projektet ska det anges att arbetet utförts med stöd från Energimyndigheten (namnet återges på engelska med Swedish Energy Agency).

2 § Koordinatorns åtaganden vid projekt med flera projektparter

Vid projekt med flera projektparter har koordinatörn följande åtaganden, utöver vad som gäller för samtliga stödmottagare. Det åligger koordinatörn

- att ha behörighet att företräda övriga stödmottagare avseende projektet i förhållande till Energimyndigheten
- att ta emot Energimyndighetens utbetalning av stöd
- att överföra Energimyndighetens stöd till övriga stödmottagare i enlighet med myndighetens beslut om stöd
- att på Energimyndighetens begäran styrka hur varje utbetalning har fördelats mellan de olika stödmottagarna
- att omgående till övriga stödmottagare vidarebefordra Energimyndighetens beslut, ändringsbeslut och annan för stödmottagare relevant information från Energimyndigheten
- att under projekttiden rapportera enligt Energimyndighetens beslut och anvisningar i enlighet med 7 §
- att säkerställa att Energimyndigheten omedelbart underrättas om sådana omständigheter uppstår som framgår av 8 §
- att ansöka om ändringar i projektet i enlighet med 8 §.

3 § Stödberättigande kostnader

3.1 Allmänna krav

Med stödberättigande kostnader menas de kostnader som stödet från Energimyndigheten beräknas på. Vilka kostnader som är stödberättigande i ett projekt och hur stor andel av dessa kostnader som stödmottagaren kan få stöd för beror på vilken stödgrund Energimyndigheten har fattat sitt beslut om stöd mot. Stödgrunden framgår av Energimyndighetens beslut.

För att en kostnad ska vara stödberättigande gäller dessa allmänna krav:

- Kostnaden ska vara skälig.
- Kostnaden ska ha uppkommit för genomförandet av projektet.
- Kostnaden ska vara faktisk och reviderbar, vilket innebär att den ska kunna återfinnas i stödmottagarens bokföring. En stödmottagare kan till exempel

inte få stöd för arbete som utförs utan lön. Kostnaden får inte heller vara uppskattad.

- Kostnaden ska bäras av stödmottagaren, vilket innebär att en stödmottagare bara får ta upp sina egna bokförda kostnader.
- Kostnaden ska vara fastställd i enlighet med god redovisningssed.
- Kostnaden ska ha uppkommit i projektet och under den projekttid som framgår av beslutet. Kostnader som uppkommit före eller efter den i beslutet angivna projekttiden är inte stödberättigande.

I stödmottagarens bokföring ska projektkostnaderna vara redovisade på ett sådant sätt att de går att särskilja från stödmottagarens övriga transaktioner.

3.2 Särskilt om lönekostnader

Direkta kostnader för personal (bruttolön och lönebikostnad) ska redovisas som lönekostnader i den omfattning som dessa personer arbetar i projektet. Med lönebikostnader avses sociala avgifter enligt lag, obligatoriska pensionsavsättningar, obligatoriska försäkringar och avgifter samt semesterersättning. Lönekostnaden ska vara reviderbar. Tidsredovisning ska kunna visas upp på begäran av Energimyndigheten.

- *Stödmottagare som är universitet och högskolor* kan få stöd för direkta lönekostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar.
- För *övriga stödmottagare* (som inte är universitet eller högskolor) gäller att de totala stödberättigande lönekostnaderna kan uppgå till en genomsnittlig kostnad om maximalt 800 kr/timme. Kostnaden ska i enlighet med de allmänna kraven i 3.1 vara faktisk, vilket innebär att kostnaden *inte* får vara en schablon. Det innebär att om de faktiska lönekostnaderna är högre än 800 kr/timme, är högst 800 kr/timme stödberättigande. Omvänt gäller att om de faktiska kostnaderna understiger 800 kr/timme, ska de lägre, faktiska kostnaderna tas upp. Genomsnittlig kostnad betyder att om en stödmottagare har flera personer med olika lönenivåer som arbetar i projektet, får den genomsnittliga lönekostnaden uppgå till högst 800 kr/timme för att vara stödberättigande. Beräkningen ska göras utifrån de totala faktiska lönekostnaderna delat med totalt antal timmar nedlagda i projektet. Om resultatet vid beräkningen överstiger 800 kr/timme, ska lönekostnaderna minskas vid redovisning till Energimyndigheten.

3.3 Särskilt om indirekta kostnader

Indirekta kostnader (overhead-kostnader) är allmänna omkostnader som inte uppkommer som en omedelbar följd av projektet under projekttiden. Detta gäller t.ex. löner och arvoden till personal som inte arbetar specifikt med projektet (såsom personal som arbetar med ekonomi eller administration som inte är projektspecifik), kontorsmaterial och IT-system.

- *Stödmottagare som är universitet och högskolor* kan få stöd för indirekta kostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar.

- *Stödmottagare som inte bedriver ekonomisk verksamhet* kan få stöd för indirekta kostnader med högst 30 % på sina stödberättigande direkta kostnader för personal (lön och lönebikostnader). Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, förutsatt att projektet genomförs i den icke-ekonomiska verksamheten och att stödmottagaren tydligt särskiljer sin icke-ekonomiska verksamhet, dess kostnader och finansiering från sin ekonomiska verksamhet.
- *Stödmottagare som är företag* (stödmottagare som bedriver ekonomisk verksamhet) kan inte få stöd för indirekta kostnader. Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, om projektet genomförs i den ekonomiska verksamheten.

3.4 Särskilt om konsultkostnader

Ersättning till personer som inte är anställda av en stödmottagare ska redovisas som köpta tjänster (konsultkostnader). Ersättning för köpta tjänster ska vara marknadsmässig. Projektpart får inom projektet inte vara underleverantör till annan projektpart.

4 § Utbetalning av bidrag

Utbetalningsplanen framgår av beslutet om stöd. Utbetalning av bidrag sker utan föregående rekvisition om inte annat framgår av beslutet. Bidraget täcker mervärdesskatt endast då denna uppkommer som nettokostnad hos stödmottagaren. Stödmottagaren ska skicka in verifikationer för de redovisade kostnaderna om Energimyndigheten begär det. Energimyndigheten har rätt att hålla inne utbetalningar av stöd om stödmottagaren inte har arbetat upp minst 90 procent av tidigare utbetalda medel i samma projekt.

5 § Arbetsgivarförhållanden

Energimyndigheten är inte arbetsgivare eller uppdragsgivare för stödmottagaren eller annan som denne anlitar för projektet. Energimyndigheten gör således inte avdrag för skatter, socialförsäkringsavgifter, etc.

6 § Underrättelseskyldighet angående finansiering

Stödmottagaren ska omgående underrätta Energimyndigheten om stödmottagaren ansöker om eller får medel för projektet från annan finansiär än Energimyndigheten. Detta gäller även andra ändringar av finansieringen av projektet jämfört med vad som framgår av Energimyndighetens beslut om stöd.

7 § Rapportering och uppföljning

Rapportering och uppföljning ska ske i enlighet med Energimyndighetens anvisningar och beslut om stöd.

Om projektpart enligt beslutet får medel motsvarande tre miljoner kronor eller mer från Energimyndigheten ska revisorsintyg från auktoriserad eller godkänd revisor avseende denna projektpart bifogas slutredovisningen. För kommun, landsting, statliga myndigheter, universitet och högskola accepteras revisorsintyg från internrevisor. Revisorsintyg ska även bifogas slutredovisningen om

Energimyndigheten så särskilt begär. Genom intyget ska revisor bekräfta att i slutredovisningen redovisade kostnader för projektparten hämtats ur dennes bokföring, att kostnaderna har uppkommit under den projekttid som framgår av beslutet, att kostnaderna är verifierade (styrkta) och att projektpartens redovisningsrutiner är utformade i enlighet med god redovisningssed.

8 § Ändringar i projektet

Stödmottagaren ska i förväg skriftligen ansöka hos Energimyndigheten om att få göra ändringar inom den genomförande- och kostnadsplan som framgår av Energimyndighetens beslut om stöd. Detta gäller t.ex. byte av projektledare, byte av stödmottagare, ändrad projekttid, ändring i genomförandet eller anstånd med rapportering till Energimyndigheten. Förskjutningar accepteras mellan kostnadsslagen inom den kostnadsplan som framgår av Energimyndighetens beslut upp till och med tio (10) procent. Stödmottagaren ska ansöka hos Energimyndigheten om ändringar som överstiger tio (10) procent om beloppet är större än 50 000 kronor.

Stödmottagaren ska omgående skriftligen underrätta Energimyndigheten om projektet avbryts eller försenas, om stödmottagaren kommer på obestånd eller om annan omständighet av väsentlig betydelse inträffar. Stödmottagaren ska även omgående anmäla namn- och adressändring till Energimyndigheten.

9 § Ändring av beslut

Ändringar eller tillägg till Energimyndighetens beslut om stöd ska upprättas skriftligen av Energimyndigheten för att gälla.

10 § Rätt till resultat

Stödmottagaren eller resultatens rättsinnehavare har nyttjanderätt över projektresultat som uppkommer inom projektet. Projektresultaten får överlåtas eller upplåtas till annan. Stödmottagare får dock inte överlåta eller upplåta projektresultat, eller på annat sätt vidta någon åtgärd, som medför att det blir fråga om indirekt statligt stöd.

11 § Granskningsrätt

Energimyndigheten eller annan som Energimyndigheten utsett (t.ex. auktoriserad revisor) har rätt att följa arbetet och ta del av handlingar som innehåller uppgifter om t.ex. den tekniska och ekonomiska utvecklingen av ett projekt. För att möjliggöra granskning har Energimyndigheten rätt att utfärda särskilda anvisningar för redovisning.

Energimyndigheten har rätt att följa upp avslutat projekt genom att begära uppföljningsrapport som ska utformas och inges enligt Energimyndighetens anvisningar. Sådan rapport kan begäras in vid tre tillfällen inom en tioårsperiod räknat från datumet för projektslut.

12 § Återbetalning av ej upparbetade medel

Beviljade och utbetalda medel som inte har förbrukats av stödmottagaren ska återbetalas till Energimyndigheten. Efter inlämnande av ekonomisk slutredovisning meddelar Energimyndigheten om återbetalningsskyldighet föreligger och med vilket belopp.

13 § Sanktioner

Energimyndigheten får besluta att ett beviljat stöd helt eller delvis inte ska betalas ut om

- 1 den som ansökt om stöd genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat sätt har förorsakat att stödet beviljats felaktigt eller med för högt belopp,
- 2 stödet av något annat skäl har beviljats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren borde ha insett detta, eller
- 3 villkoren för stödet inte har följts.

Stödmottagaren är återbetalningsskyldig om någon av de grunder som anges i punkterna 1–3 ovan föreligger. Energimyndigheten kan då komma att helt eller delvis kräva tillbaka stödet jämte ränta enligt räntelagen (1975:635).

Vid det fallet att stödet från Energimyndigheten utgör olagligt statligt stöd, är stödmottagaren skyldig att betala tillbaka stödet om återbetalning inte får underlåtas enligt EU-rätten. Detta framgår av 3 § lagen (2013:388) om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler. Statens energimyndighet ska då i enlighet med samma lag återkräva stödet jämte ränta från utbetalningsdagen.

Energimyndigheten kan hålla inne utbetalningar av stöd tills vidare om myndigheten överväger men ännu inte har beslutat om sanktioner. Myndigheten kan också välja att inte betala ut stöd om utredning av sanktioner gentemot samma stödmottagare pågår i ett annat projekt som Energimyndigheten finansierar.